

avskrift av original, som är i
blyerts

ACC. N.R. M. 7671:1-4.

Landskap: Småland

Upptecknat av: Blanda Andersson

Härad: Mbo

Adress: Skövda, Vislanda

Socken: Vislanda

Berättat av:

Uppteckningsår: 1941

Född år 1880 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Veckotalet.

Lätiden.

1:a maj.

Gödsling.

Potatisodling.

6tn. I: 7, 8

" I: 10.

Skriv endast på denna sida!

avsk. 1-4

ACC. N:R

M. 7671:1

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
Härad: Allbo Adress: Skörda, Vislanda
Socken: Vislanda Berättat av:
Uppteckningsår: 1941 Född år 1880 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Veckotalet.

Min mor var synnerligen kunnig i den gamla bondepraktikan. Och varje dag som hade någon betydelse för åkerbruk, vind och väderlek, så talade hon om att det för oss barn. Hennes föräldrar hade lärt henne det. Och de, som förr hade god kunskap i sådana ting, sades voro rika på vetande i den dåtida kulturen. Men när hon berättade för oss därom, sade hon ofta till oss: "Ja, nu behöver jag visst inte lära er tocket, för ni får nu lära er så mötet annat i skolan, så ja ä bara dummä som tala om att för er." "Idag går veckotalet in", sa mor alltid på dagen den 6 april. Och så berättade hon, att veckotalet började med trettonde vecka, och att veckorna sedan räknades baklänges, såsom tolvta-vecka, elfta-vecka etc. Min far började i regel vårarbetet på denna dag - om väderleken tillät det. Vårrågen sådde han i 13 å 12 vecka, havren i 11 å 10 vecka, potatisen i 9 och kornet i 7 vecka. Linet såddes på Karolina-dagen. I 9onde vecka sådde och satte mor i köksträdgården. Och så berättade mor, att bönor skulle ej sättas i 8onde vecka, för då växte det löss på dem.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M 7671:2.

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
 Härad: Allbo Adress: Skörda, Vislanda
 Socken: Vislanda Berättat av:
 Uppteckningsår: 1941 Född år 1880 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Åttonde vecka kallades därför "lusaveckan". Och ärter skulle inte sättas när det var nordlig vind, för då blevo de hårdkokta, och inte på ny, för då ville de bara blomma. Men detta senare kunde avhjälpas om ärtorna sattes på eftermiddagen. "Göken kommer i tionde-vecka och gal i nionde" sades det. Å, vad vi barn längtade efter att göken skulle gala, för sen fick vi börja springa barfotade. Och "inte fick man äta spickefläsk¹⁾ förrän göken hade galet på fläsket", var också ett gammalt talesätt.

1) spickefläsk
= rökt skinka

Det var även ett talesätt, att "den 1sta maj skulle en äta märg i benen." Tills jag var en 7-8 år gammal, brukade mor den gamla seden, att ha bröd av en julalimpa till merafton denna dag. Denna limpa, som var av julbaket, hade hon förvarat nedgrävd i rågen i en sädeskista. Dessutom hade hon till merafton ägg, ost och smör och ett helt fat sovel som hon kokat och satt fram på bordet. Men denna sed upphörde som sagt på 1880-talet. Samtidigt upphörde bruket, att äta julalimpa till merafton den första dagen de körde i jorden om våren. Under sommartiden åt man en måltid mellan 4-5 på efter-

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR.

M. 7671:3

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
Härad: Allbo Adress: Skörda, Vislanda
Socken: Vislanda Berättat av:
Uppteckningsår: 1941. Född år 1880 i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

middagen som kallades "merafton". Denna måltid hörjade man äta, så snart vårbruket påbörjades och sen brukade man upphöra att äta merafton då säden var inbärgad. En gammal regel sade: "Då logdörren säger knäpp säger merafton släpp." Denna regel följdes allmänt förr i tiden, berättade mor för oss.

Då gödseln kördes ut om våren, fingo mina systrar Martina och Ida hjälpa till att köra ut gödseln. Även fingo de hjälpa till att bryta ut gödseln. Även fingo de hjälpa till att bryta ut gödseln. Även fingo de hjälpa till att bryta ut gödseln ur kättarna. Då gödseln utkördes, fingo en av systrarna vara antingen på åkern och strö gödsel eller vara i dyngestan och hacka ut och lässa gödsel. Min broder Johan och den andra systemen körde gödsel med var sin ök, och drängen stod i dyngestan och hackade ut gödsel och lassade. Då jag slutat skolan, fick jag också hjälpa till med samma arbete. Sedan 1900-talet bröt in har fruntimren i vårt hem sluppit deltaga i denna syssla.

Till potatisen hade far merändels hästa och fårgödsel. Denna gödsel kördes ut och lades i små högar, ett lass gödsel i varje hög, på potatisåkern. Gödselhögarna skulle ligga i raka

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR.

M. 7671:4

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
Härad: Allbo Adress: Skörda, Vislanda
Socken: Vislanda Berättat av:
Uppteckningsår: 1941 Född år 1880 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

linjer över åkern. Då potatisen sattes, ströddes sedan gödseln över potatisen i fåran. På den tiden var det brukligt att klyva potaterna innan de sattes. Detta kallades "skära sättepärä". Detta var en fruntimmersgärning. Så mor och jag brukade oftast "skära sättepärä." Mor lärde mig, att jag skulle skära en potata i två, tre eller fyra delar, allt efter potatans storlek. Men innan jag skar, skulle jag se efter noga, så det blev minst tre "ögon" på varje potatisbit. Min far hade den gamla metoden, att den skurna potatisen skulle ligga ett par dagar, innan den sattes, "för att läkas", d.v.s. sårsidan på potatan skulle torka upp. När vi sedan satte potaterna, befallde far oss, att lägga varenda potatisbit med sårsidan nedåt. Gjorde vi ej detta med varje potata, fick vi skarp tillrättavisning, och sen gick han bakom oss och såg efter om vi slarvade. Så det var säkrast att göra som han befallt.

De gamle hade sina "korntecken" när de skulle så korn, men det är så vidlyftigt, så det utesluter jag här. När far hade "lagt te våren", d.v.s. slutat vårarbetet, påbörjade han "fredhållningen" med reparation av de gamla gärdesgårdarna och gärdning av nya.

Skriv endast på denna sida!